

แบบฝึกทักษะหลักการใช้ภาษาไทย

เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เล่ม ๒ คำสรรพนาม

นวลจันทร์ อุตธิยา

โรงเรียนบ้านห้วยหาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔

แบบทดสอบก่อนเรียนหลักการใช้ภาษาไทย
เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เล่มที่ ๒ คำสรพนาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก ข ค ง
ที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

๑. ข้อใดคือความหมายของคำสรพนาม

- ก. คำที่ใช้แสดงอารมณ์ ความรู้สึกของผู้พูด
- ข. คำที่ใช้แทนคำนาม
- ค. คำที่ใช้แทนชื่อ
- ง. คำที่ใช้แทนคำกล่าว

๒. ข้อใดเป็นคำสรพนามเน้นนามที่อยู่ข้างหน้า

- ก. ท่านจะไปไหนครับ
- ข. ใครจะไปกับท่าน
- ค. นี่คือเพื่อนของท่าน
- ง. คุณย่าท่านจะไปกับผม

๓. “นี่คือของเล่นของฉัน” คำว่า “นี่” เป็นคำสรรพนามชนิดใด

- ก. สรรพนามชี้ระยะ
- ข. บุรุษสรรพนาม
- ค. สรรพนามเชื่อมประโยค
- ง. สรรพนามชี้ชี้

๔. คำสรรพนามในข้อใดทำหน้าที่เป็นกรรม

- ก. คุณสมชายเขาไม่ค่อยตรงเวลาเลย
- ข. คุณย่าท่านไม่ค่อยได้พักผ่อน
- ค. พระคุณเจ้าไปไหนมาคะ
- ง. แม่จะตื่นถ้าฉันกลับบ้านดึก

๕. “ใคร” ในข้อใดเป็นคำสรรพนามชนิดที่แตกต่างจากข้ออื่น

- ก. ใครจะไปเที่ยวกับเราบ้าง
- ข. ไม่มีใครอยู่ในบ้านเลย
- ค. ใครก็ไม่สามารถช่วยเธอได้
- ง. ใครจะทำอะไรก็ตั้งใจทำ

๖. คำใดไม่ใช่คำสรรพนามเชื่อมประโยค

- ก. ที่
- ข. ซึ่ง
- ค. อัน
- ง. ไหน

๗. “ฉันไม่เห็นใครยืนยันอย่างเธอ” คำที่ขีดเส้นใต้เป็นคำสรรพนามชนิดใด

- ก. วิภาคสรรพนาม
- ข. ประพันธสรรพนาม
- ค. อนิยมสรรพนาม
- ง. ปฤจฉาสรรพนาม

๘. ข้อใดเป็นวิภาคสรรพนาม

- ก. พี่น้องคู่นี้นิสัยแตกต่างกัน
- ข. เขาเปิดหน้าต่างห้องนอน
- ค. นักเรียนต่างก็สนุกสนานกับการเล่น
- ง. พ่อไปต่างจังหวัด

๘. “โยมจะไปด้วยกันไหม อาตมาจะออกบิณฑบาตที่ตลาด”
มีคำสรรพนามกี่คำและคำใดเป็นสรรพนามบุรุษที่ ๑

- ก. ๒ , โยม
- ข. ๒ , อาตมา
- ค. ๓ , โยม
- ง. ๓ , อาตมา

๑๐. “อะไรอยู่ข้างหลังเธอ” คำว่า “อะไร” เป็นคำนามชนิดใดและ
ทำหน้าที่ใด

- ก. อนิยมสรรพนาม , กรรม
- ข. ประพันธสรรพนาม , กรรม
- ค. ปฤจฉาสรรพนาม , ประธาน
- ง. วิภาคสรรพนาม , ประธาน

ใบความรู้ที่ ๑

เรื่อง ความหมายของคำสรรพนาม

คำสรรพนาม (อ่านว่า สับ-พะ-นาม) เป็นคำที่ใช้แทน
คำนาม เพื่อจะได้ไม่ต้องใช้คำนามซ้ำกันไปมาในการพูด
หรือเขียน เช่นผม หนู เธอ พวกเขา เขา คุณท่าน มัน
พวกมัน อาตมา ข้าพเจ้า ดิฉัน

ตัวอย่าง

ประโยคที่ ๑

นารักปรีชามากเพราะปรีชาเป็นผู้มีพระคุณต่อนภา

ประโยคที่ ๒

นารักปรีชามากเพราะเขาเป็นผู้มีพระคุณต่อเธอ

จากประโยคข้างต้นเราใช้ คำว่า “เขา” แทน ปรีชา
และใช้คำว่า “เธอ” แทน นภา ในการกล่าวซ้ำ

เพื่อนๆ รู้จักคำสรรพนามกันแล้ว
เราไปดูชนิดของคำสรรพนาม
กันต่อเลยดีกว่า

ใบความรู้ที่ ๒

เรื่อง ชนิดของคำสรรพนาม

คำสรรพนามแบ่งออกเป็น ๓ ชนิด ดังนี้

๑. คำสรรพนามที่ใช้แทนบุคคล (บุรุษสรรพนาม
อ่านว่า บุ-หฺรุด-สัป-พะ-นาม) คือ คำที่ใช้แทนชื่อผู้พูด ผู้ฟัง
และผู้ที่ถูกกล่าวถึง

สรรพนามบุรุษที่ ๑ เป็นคำที่ใช้แทนผู้พูด เช่น ผม กระผม

ฉัน ดิฉัน เรา อาตมา ข้าพเจ้า เป็นต้น

ตัวอย่าง **ฉัน** ไปส่งคุณยายที่วัด

อาตมา จะไปบิณฑบาตที่หน้าตลาด

สรรพนามบุรุษที่ ๒ เป็นคำที่ใช้แทนผู้ฟัง เช่น เธอ ท่าน คุณ

โยม ได้เท้า ฝ่าพระบาท เป็นต้น

ตัวอย่าง **คุณ** จะเดินทางไปไหน

เธอ มากับใคร

สรรพนามบุรุษที่ ๓ เป็นคำที่ใช้แทนผู้ที่ถูกกล่าวถึง เช่น เขา

มัน ท่าน ใคร เป็นต้น

ตัวอย่าง แมวที่บ้าน**มัน** ชุกชนมาก

ฉัน คิดถึง**เขา** มาก

ใบความรู้ที่ ๒

เรื่อง ชนิดของคำสรรพนาม (ต่อ)

๒. สรรพนามเชื่อมประโยค (ประพันธสรรพนาม อ่านว่า ประ-พันธ-ทะ-สับ-พะ-นาม) เป็นคำที่ใช้เชื่อมประโยคหลักกับประโยคย่อย ทำหน้าที่แทนคำนามที่อยู่ติดกันข้างหน้าได้แก่ คำว่า ผู้ที่ ซึ่ง อัน เป็นต้น

ตัวอย่าง มะม่วงที่คุณยายซื้อมาฝากหอมอร่อยมาก
ป่าสมใจซึ่งเป็นเพื่อนคุณแม่ให้ขนมฉัน

๓. สรรพนามแยกฝ่าย (วิภาคสรรพนาม อ่านว่า วิ-พาก-ทะ-สับ-พะ-นาม) เป็น สรรพนามที่ใช้แทนนามหรือสรรพนามที่แยกออกเป็นแต่ละคน แต่ละสิ่ง หรือแต่ละพวก ได้แก่คำว่า ต่าง บ้าง กัน

ตัวอย่าง เด็กบ้างก็เดินบ้างก็วิ่งอยู่หน้าโรงเรียน
นักมวยกำลังชกกัน
พนักงานต่างก็ทำหน้าที่ของตนเอง

ใบความรู้ที่ ๒

เรื่อง ชนิดของคำสรรพนาม (ต่อ)

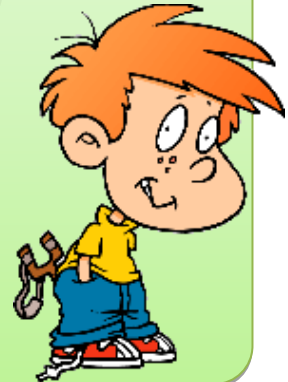

๔. สรรพนามชี้ระยะ (นิยมสรรพนาม อ่านว่า นิ-ยม-สับ-พะ-นาม) เป็นคำที่ใช้ชี้ระยะที่กำหนดให้รู้ว่า ไกล ไกล ของนามที่ผู้พูดกับผู้ฟังสามารถเข้าใจได้ตรงกัน ได้แก่คำว่า **นี้** **นั่น** **โน่น** **นี่** **นั่น** **โน้น**

ตัวอย่าง **นี้**คือรถยนต์ของฉัน

นั่นเป็นมติของกรรมการ

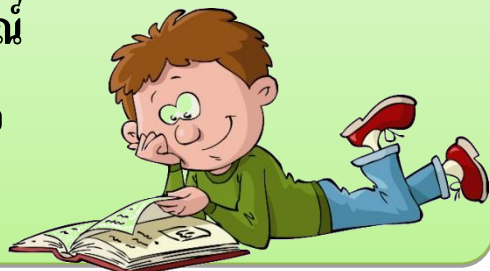
คนที่ยื่น**โน่น**เป็นเพื่อนคุณพ่อ

ข้อสังเกต : คำว่า **นี้** **นี้** **นั่น** **นั่น** **โน่น** **โน่น** ที่เป็น นิยมสรรพนามจะต้องเป็นคำที่ใช้ แทนคำนามเท่านั้น และ ไม่ได้วางอยู่หลังคำนาม ถ้าวางอยู่หลังคำนามเมื่อใด คำดังกล่าวจะทำหน้าที่เป็นคำวิเศษณ์

เช่น บ้าน**นั่น**ของเธอ

จีน**นั่น**ของเธอ

ใบความรู้ที่ ๒

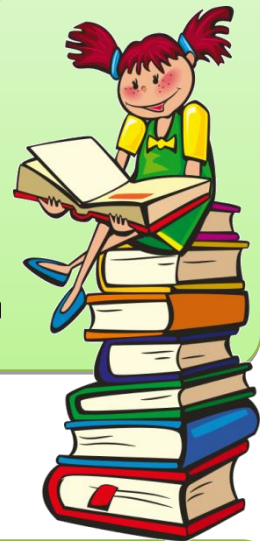
เรื่อง ชนิดของคำสรรพนาม (ต่อ)

๕. สรรพนามบอกความไม่เจาะจง (อนิยมสรรพนาม
อ่านว่า อะ-นิ-ยม-สั-บ-พะ-นาม) เป็นคำที่ใช้แทนนาม ซึ่งไม่
ต้องการคำตอบและไม่กำหนดแน่นอนลงไปว่าเป็นสิ่งนั้น
สิ่งนี้ ได้แก่คำว่า ใคร อะไร ผู้ใด สิ่งใด

ตัวอย่าง **ใคร**จะไปกับฉันก็ได้
อะไรๆฉันก็ 모르สักอย่าง

เธอจะไปที่**ไหน**ก็เรื่องของเธอ

๖. สรรพนามที่ใช้ถาม (ปฤจฉาสรรพนาม อ่านว่า
ปฤ-ฉา-สั-บ-พะ-นาม) เป็นคำที่ใช้เป็นคำถาม ได้แก่คำว่า
ใคร อะไร ไหน สิ่งใด

ตัวอย่าง **ใคร**จะไปกับฉัน
เธอจะทำ**อะไร**
ไหนดินสอของเธอ

ใบความรู้ที่ ๒

เรื่อง ชนิดของคำสรรพนาม (ต่อ)

๓. สรรพนามใช้เน้นนามตามความรู้สึกของผู้พูด
เป็นคำที่ใช้เน้นเพื่อบอกความรู้สึกของผู้พูดที่มีต่อบุคคลที่
กล่าวถึง

ตัวอย่าง

คุณปู่**ท่าน**เป็นคนอารมณ์ดี (ประโยคนี

แสดงความรู้สึกยกย่อง)

คุณต้อย**เธอ**เป็นคนแบบนี้แหละ (ประโยค
นี้แสดงความรู้สึกธรรมดา)

เพื่อน ๆ พอเข้าใจกันบ้างแล้วนะครับ..

เราไปศึกษาหน้าที่ของคำสรรพนามกัน

ต่อเลยนะครับ...

ใบความรู้ที่ ๓

เรื่อง หน้าที่ของคำสรรพนาม

๑. ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค เช่น

หนูอยากไปเล่นกับเพื่อน

เธอไปรับประทานอาหารพร้อมฉันไหม

คำว่า **หนู เธอ** เป็นคำสรรพนามที่ทำหน้าที่
เป็นประธานของประโยค

๒. ทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค เช่น

แม่จะดี**ฉัน**ถ้าฉันไม่ทำการบ้าน

คุณครูลงโทษ**พวกเรา**

คำว่า **ฉัน พวกเรา** เป็นคำสรรพนาม

ทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค

ใบความรู้ที่ ๓

เรื่อง หน้าที่ของคำสรรพนาม (ต่อ)

๓. ทำหน้าที่เป็นส่วนเติมเต็มของประโยค

เช่น หัวหน้าที่้องคนใหม่คือ**เธอ**นี่เอง

คนรักของเขาคือ**เธอ**

คำว่า **เธอ** **นี้** เป็นคำสรรพนามที่ทำหน้าที่
เป็นส่วนเติมเต็มในประโยค

๔. ทำหน้าที่เชื่อมประโยคเช่น

ครูตินักเรียน**ที่**ไม่ยอมทำการบ้าน

รถชนผู้ชาย**ผู้ซึ่ง**ข้ามถนนโดยไม่ใช้

สะพานลอย

คำว่า**ที่** **ผู้ซึ่ง**เป็นคำสรรพนามที่ทำหน้าที่
เชื่อมประโยคในประโยคความซ้อน

ใบความรู้ที่ ๓

เรื่อง หน้าที่ของคำสรรพนาม (ต่อ)

๕. ทำหน้าที่ขยายคำนามที่เป็นประธานหรือกรรมของประโยค เช่น

คุณแม่**ท่าน**มีความสุขมากเมื่อเห็นลูก ๆ ทำงานกันหมดแล้ว

คำว่า**ท่าน** เป็นคำสรรพนามที่ทำหน้าที่ขยายคำนาม (**คุณแม่**) ที่เป็นประธานของประโยค

คุณพ่อ ไปเยี่ยมคุณยาย**ท่าน**ไม่ค่อยสบาย

คำว่า**ท่าน** เป็นคำสรรพนามที่ทำหน้าที่ขยายคำนาม (**คุณยาย**) ที่เป็นกรรมของประโยค

แบบฝึกหัดที่ ๑

ชื่อ - สกุล เลขที่ ชั้น

คำชี้แจง นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ หน้าคำที่เป็นคำสรรพนาม

แล้วเลือกมา ๕ คำ แต่งประโยคให้ถูกต้อง (๑๐ คะแนน)

☐	ฉัน		<input type="text"/>
☐	กิน		<input type="text"/>
☐	ท่าน		<input type="text"/>
☐	นอน		<input type="text"/>
☐	เขา		<input type="text"/>
☐	นี่		<input type="text"/>
☐	อะไร		<input type="text"/>
☐	ต่อ		<input type="text"/>
☒	มัน		<input type="text"/>
☐	ใคร		<input type="text"/>
☐	กอด		<input type="text"/>
☐	ซึ่ง		<input type="text"/>
☐	ยา		<input type="text"/>
☐	ที่		<input type="text"/>

มัน

แม่มันชอบคลอเคลีย

แบบฝึกหัดที่ ๒

ชื่อ – สกุล เลขที่ ชั้น

คำชี้แจง นักเรียนเลือกคำสรรพนามในช่องสี่ฟ้าด้านซ้ายมาเติม
ลงในช่องว่างให้ถูกต้อง (๑๐ คะแนน)

เขา	บุรุษที่ ๑	บุรุษที่ ๒	บุรุษที่ ๓
ฉัน			
เธอ			
พระองค์			
กระผม			
พระองค์ท่าน			
พระคุณเจ้า			
หม่อมฉัน			
โยม			
อาตมา			

แบบฝึกหัดที่ ๓

ชื่อ – สกุล เลขที่ ชั้น

คำชี้แจง นักเรียนเลือกคำสรรพนามเติมลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

(๑๐ คะแนน)

บ้าง

ต่าง

กัน

ที่

ซึ่ง

อัน

ผู้

๑. นักเรียน.....ตั้งใจเรียนจะสอบได้คะแนนดี
๒. มนุษย์.....ทำดีย่อมได้รับผลแห่งการกระทำดี
๓. ตำรวจจับคน.....ทำผิดกฎหมาย
๔. คุณลุง.....เป็นที่รักของพวกเราถึงแก่กรรมเสียแล้ว
๕. การกระทำ.....เหมาะสมย่อมส่งผลดีต่อผู้กระทำ
๖. นักเรียน.....ก็เล่นกีฬาอย่างสนุกสนาน
๗. นักมวยชก.....บนเวทีอย่างเมามัน
๘. คนไทยสมัยก่อน.....ก็เป็นคนโอบอ้อมอารี
๙. เด็ก ๆก็เล่น.....ก็อ่านหนังสือ
๑๐. ไปกับจอยมักมาเล่นด้วย.....เสมอ

แบบฝึกหัดที่ ๔

ชื่อ – สกุล เลขที่ ชั้น

คำชี้แจง นักเรียนเขียนบอกชนิดของคำสรรพนามที่ขีดเส้นใต้
ในประโยคที่กำหนดให้ถูกต้อง (๑๐ คะแนน)

อนิยมสรรพนาม

ปจฉาสรรพนาม

ประโยค

ตอนนี้เธอพักอยู่ที่ไหน

ใคร ไม่ไปบ้าง

เธออยากให้ฉันทำอะไร

อะไรๆฉันก็ไม่ต้องการทั้งนั้น

เธอไปเที่ยวกับใครมา

สิ่งใดควร ไม่ควรเขาน่าจะรู้

ไหน ๆ ก็จะไปอยู่แล้วจะสนใจอะไรอีก

คุณจะเลือกสิ่งใดในตู้นี้

ใคร ไม่ไปก็ตามใจ

สิ่งใดๆ โลกนี้ไม่มีเทียบเทียม

เธอทำอะไรให้ใคร

ชนิดของคำสรรพนาม

ปจฉาสรรพนาม

แบบฝึกหัดที่ ๕

ชื่อ – สกุล เลขที่ ชั้น

คำชี้แจง นักเรียนแต่งประโยคตามชนิดของคำสรรพนาม
ที่กำหนดให้ถูกต้อง (๑๐ คะแนน)

สรรพนามชี้ระยะ (นิยมสรรพนาม)

ตัวอย่าง นี่เป็นดินสอของเธอ

๑.
๒.
๓.
๔.
๕.

สรรพนามเน้นนามตามความรู้สึกของผู้พูด

ตัวอย่าง คุณยายท่านเป็นคนใจดี

๑.
๒.
๓.
๔.
๕.

แบบฝึกหัดที่ ๖

ชื่อ – สกุล เลขที่ ชั้น

คำชี้แจง นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ และขีดเส้นใต้คำสรรพนามที่ทำหน้าที่ประธานในประโยคให้ถูกต้อง (๑๐ คะแนน)

ฉันชอบบ้านที่ตั้งอยู่บนเนิน

ดาราคนนั้นหน้าเหมือนคุณมาก

ใคร ๆ ก็เคยทำผิดทั้งนั้น

พ่อของเขาชอบวิ่งออกกำลังกายตอนเช้า

พระองค์ท่านทรงเมตตา

นี่คือบ้านของฉัน

เธอจะมาอะไรกับคนอย่างฉัน

ข้าพเจ้าจะปฏิบัติตนเป็นคนดี

ผู้ใดฝ่าฝืนกฎจะถูกลงโทษอย่างหนัก

อะไรก็ไม่สำคัญเท่าการสอบ

พระภิกษุท่านออกบิณฑบาตทุกเช้า

แบบฝึกหัดที่ ๗

ชื่อ – สกุล เลขที่ ชั้น

คำชี้แจง นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ และขีดเส้นใต้คำสรรพนามที่ทำหน้าที่กรรมในประโยคให้ถูกต้อง (๑๐ คะแนน)

บ้านฉันตั้งอยู่บนเนิน

คาราคณนั้นหน้าเหมือนคุณมาก

ใคร ๆ ก็เคยทำผิดทั้งนั้น

พ่อพาเขาวิ่งออกกำลังกายตอนเช้า

พระองค์ท่านทรงเมตตา

นี่คือบ้านของฉัน

ฉันคงไม่ไปอะไรกับเขาแล้วละ

พวกเราคงดูแลท่านได้ไม่ดีพอ

ผู้ใดฝ่าฝืนกฎจะถูกลงโทษอย่างหนัก

แม่ไม่เคยรักมันเลย

กระผมจะไปหาท่านในวันพรุ่งนี้

แบบฝึกหัดที่ ๘

ชื่อ – สกุล เลขที่ ชั้น

คำชี้แจง นักเรียนขีดเส้นใต้คำสรรพนามทำหน้าที่เป็นส่วน
เติมเต็ม (๑๐ คะแนน)

ตัวอย่าง กำนันคนใหม่ของตำบลนี้คือเขานั่นเอง

๑. หัวหน้าห้อง ป.๔ ต้องเป็นเธอแน่นอน
๒. ผู้โชคดียคนนั้นคือคุณจริงๆ
๓. ผู้หญิงคนนั้นหน้าตาเหมือนคุณจัง
๔. นารีสูงเท่าฉัน
๕. ลูกของลุงมินิคล้ายฉัน
๖. อาริยาเป็นเธอจริง ๆ ด้วย ไม่ได้เจตังนาน
๗. ลูกชายเหมือนเขามาก
๘. น้องชายของฉันอายุเท่าเขา
๙. เป็นเขานั่นเองที่ซื้อฉรงค์
๑๐. เจ้าสาวต้องเป็นฉันเท่านั้น

แบบฝึกหัดที่ ๕

ชื่อ – สกุล เลขที่ ชั้น

คำชี้แจง นักเรียนขีดเส้นใต้คำสรรพนามแล้วบอกหน้าที่
คำสรรพนามจากประโยคที่กำหนดให้ (๑๐ คะแนน)

ประโยค	หน้าที่	
	เชื่อมประโยค	ขยายนาม
ทหารคือ <u>ผู้</u> รักษาระเบียบวินัย	✓	
การพื่อนนำมาซึ่งความยากจน		
คุณตาท่านเป็นคนใจดี		
ครูทำโทษนักเรียนที่ไม่ใส่ใจ		
โจรมันถือปืนมาด้วย		
น้องชายชอบฟังนิทานที่ลุงท่านเล่า		
นักเรียนที่ดีต้องตั้งใจเรียน		
เด็กหญิงสองคนซึ่งเป็นเพื่อนกัน		
ยุพดีเธอจะมาโรงเรียนสาย		
แมวมันชอบขโมยปลาอย่าง		
คนผู้ซึ่งมีความกตัญญูยอมได้ดี		

แบบฝึกหัดที่ ๑๐

ชื่อ – สกุล เลขที่ ชั้น

คำชี้แจง นักเรียนอ่านนิทานต่อไปนี้แล้วขีดเส้นใต้คำสรรพนาม

(๑๐ คะแนน)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ยังมีชายสองคนซึ่งเป็นเพื่อนบ้านกัน อยู่มาวันหนึ่งทั้งสองได้ชวนกันไปเฝ้าเทพซีอุส ผู้เป็นราชาแห่งเทพเจ้าทั้งปวง เทพซีอุสเป็นผู้รอบรู้ ท่านสามารถอ่านใจคนได้ ทำให้รู้ว่าชายคนแรกนั้นเป็นคนที่มีความโลภ ส่วนชายอีกคนหนึ่งใจของเขามีแต่ความอิจฉาริษยา ดังนั้นเพื่อเป็นการสั่งสอนและลงโทษ เทพซีอุสจึงอนุญาตให้ทั้งชายสองคนขอพรในใจได้ตามปรารถนา แต่มีข้อแม้ว่าท่านจะบันดาลให้อีกคนหนึ่งได้รับพรเป็นสองเท่าของผู้ที่ขอ ชายผู้มีความโลภไม่รอช้า รีบนึกขอพรเป็นคนแรก “ ข้าต้องการเพชรนิลจินดา และทองคำเต็มห้อง ” แต่แล้วเขาก็ต้องรู้สึกไม่ดี เพราะเพ็งนึกได้ว่า เพื่อนของตนจะต้องได้เพชรนิลจินดาถึงสองห้อง แม้จะสมปรารถนาชายผู้มีความโลภก็เป็นกังวลอยู่ภายในใจ (ที่มา <http://www.nitan108.com>)

แบบทดสอบหลังเรียนหลักการใช้ภาษาไทย
เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เล่มที่ ๒ คำสรรพนาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก ข ค ง
ที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

๑. คำใดไม่ใช่คำสรรพนามเชื่อมประโยค

ก. อัน

ข. ซึ่ง

ค. ไหน

ง. ที่

๒. “อะไรอยู่ข้างหลังเธอ” คำว่า “อะไร” เป็นคำนามชนิดใดและ
ทำหน้าที่ใด

ก. วิภาคสรรพนาม , ประธาน

ข. ปฤจฉาสรรพนาม, ประธาน

ค. อนิยมสรรพนาม , กรรม

ง. ประพันธสรรพนาม, กรรม

๓. “นี่คือของเล่นของฉัน” คำว่า “นี่” เป็นคำสรรพนามชนิดใด

ก. สรรพนามเชื่อมประโยค

ข. บุรุษสรรพนาม

ค. สรรพนามชี้ชี้

ง. สรรพนามชี้ระยะ

๔. “ฉันไม่เห็นใครยืนอย่างเธอ” คำที่ขีดเส้นใต้เป็นคำสรรพนามชนิดใด

ก. อนิยมสรรพนาม

ข. ประพันธสรรพนาม

ค. วิภาคสรรพนาม

ง. ปฤจฉาสรรพนาม

๕. ข้อใดเป็นคำวิภาคสรรพนาม

ก. เขาเปิดหน้าต่างห้องนอน

ข. นักเรียนต่างก็สนุกสนานกับการเล่น

ค. พี่น้องคู่นี้นิสัยแตกต่างกัน

ง. พ่อไปต่างจังหวัด

๖. ข้อใดเป็นคำสรรพนามเน้นนามที่อยู่ข้างหน้า

- ก. คุณย่าท่านจะไปกับผม
- ข. ท่านจะไปไหนครับ
- ค. นี่คือเพื่อนของท่าน
- ง. ใครจะไปกับท่าน

๗. คำสรรพนามในข้อใดทำหน้าที่เป็นกรรม

- ก. คุณย่าท่านไม่ค่อยได้พักผ่อน
- ข. พระคุณเจ้าไปไหนมาคะ
- ค. แม่จะตื่นขึ้นถ้าฉันกลับบ้านดึก
- ง. คุณสมชายเขาไม่ค่อยตรงเวลาเลย

๘. “โยมจะไปด้วยกันไหม อาตมาจะออกบิณฑบาตที่ตลาด”

มีคำสรรพนามกี่คำและคำใดเป็นสรรพนามบุรุษที่ ๑

- ก. ๒ , อาตมา
- ข. ๓ , อาตมา
- ค. ๒ , โยม
- ง. ๓ , โยม

๘. "ใคร"ในข้อใดเป็นคำสรรพนามชนิดที่แตกต่างจากข้ออื่น

- ก. ใครจะทำอะไรก็ตั้งใจทำ
- ข. ใครก็ไม่สามารถช่วยเธอได้
- ค. ใครจะไปเกี่ยวข้องกับเราบ้าง
- ง. ไม่มีใครอยู่ในบ้านเลย

๑๐. ข้อใดคือความหมายของคำสรรพนาม

- ก. คำที่ใช้แทนชื่อ
- ข. คำที่ใช้แทนคำกล่าว
- ค. คำที่ใช้แสดงอารมณ์ ความรู้สึกของผู้พูด
- ง. คำที่ใช้แทนคำนาม

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

เล่มที่ ๒ คำสรพนาม

๑.	ข	๖.	ง
๒.	ง	๗.	ข
๓.	ก	๘.	ค
๔.	ง	๙.	ง
๕.	ก	๑๐.	ค

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

เล่มที่ ๒ คำสรพนาม

๑.	ค	๖.	ก
๒.	ข	๗.	ค
๓.	ง	๘.	ข
๔.	ก	๙.	ข
๕.	ข	๑๐.	ง

เฉลย

แบบฝึกหัดที่ ๑

คำชี้แจง นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ หน้าคำที่เป็นคำสรรพนาม
แล้วเลือกมา ๕ คำ แต่งประโยคให้ถูกต้อง (๑๐ คะแนน)

☒	ฉัน		<input type="text" value="มัน"/> แมวมันชอบคลอเคลีย
☐	กิน		
☒	ท่าน		<input type="text" value="ท่าน"/> ท่านจะให้ไปรับที่ไหนครับ
☐	นอน		
☒	เขา		
☒	นี้		<input type="text" value="เขา"/> เขาชอบเล่นฟุตบอล
☒	อะไร		
☐	ต่อ		<input type="text" value="นี้"/> นี่คือดินสอของฉัน
☒	คุณ		
☒	มัน		<input type="text" value="คุณ"/> คุณมาจากไหน
☒	ใคร		
☐	กอด		<input type="text" value="ใคร"/> ใครเอาสมุดของฉันไป
☒	ซึ่ง		
☐	ยา		
☒	ที่		

เฉลย

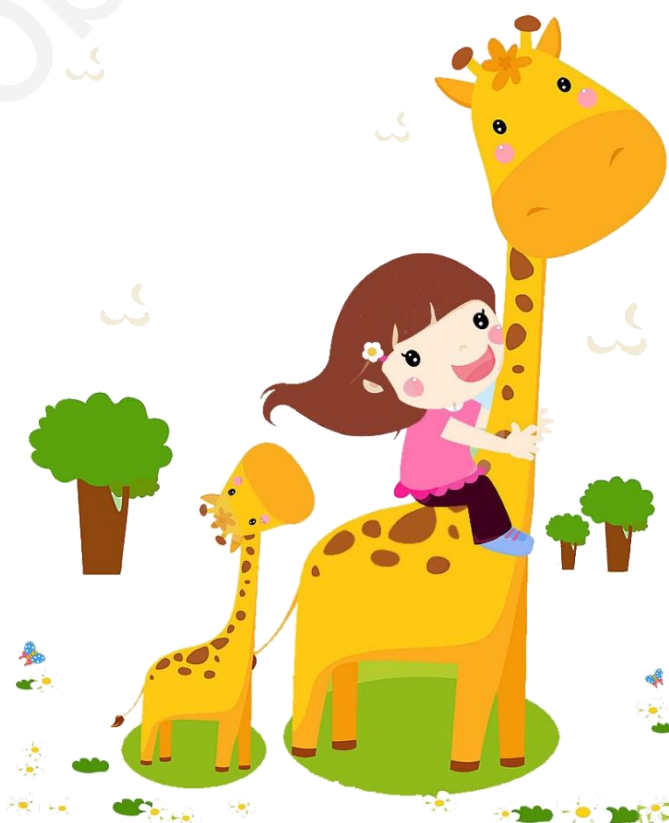
แบบฝึกหัดที่ ๒

คำชี้แจง นักเรียนเลือกคำสรรพนามในช่องสี่ฟ้าด้านซ้ายมาเติมลงในช่องว่างให้ถูกต้อง (๑๐ คะแนน)

เขา
ดิฉัน
เธอ
พระองค์
กระผม
พระองค์ท่าน
พระคุณเจ้า
หม่อมฉัน
โยม
อาตมา

บุรุษที่ ๑	บุรุษที่ ๒	บุรุษที่ ๓
<u>ดิฉัน</u>	<u>เธอ</u>	<u>เขา</u>
<u>กระผม</u>	<u>โยม</u>	<u>พระองค์ท่าน</u>
<u>อาตมา</u>	<u>พระคุณเจ้า</u>	<u>พระองค์</u>
<u>หม่อมฉัน</u>		

เฉลย

แบบฝึกหัดที่ ๓

คำชี้แจง นักเรียนเลือกคำสรรพนาม เติมลงในช่องว่างให้ถูกต้อง
(๑๐ คะแนน)

บ้าง

ต่าง

กัน

ที่

ซึ่ง

อัน

ผู้

๑. นักเรียนที่ตั้งใจเรียนจะสอบได้คะแนนดี
๒. มนุษย์ผู้ทำดีย่อมได้รับผลแห่งการกระทำดี
๓. ตำรวจจับคนที่ทำผิดกฎหมาย
๔. คุณลุงซึ่งเป็นที่รักของพวกเราถึงแก่กรรมเสียแล้ว
๕. การกระทำอันเหมาะสมย่อมส่งผลดีต่อผู้กระทำ
๖. นักเรียนต่างก็เล่นกีฬาอย่างสนุกสนาน
๗. นักมวยชกกันบนเวทีอย่างเมามัณ
๘. คนไทยสมัยก่อนต่างก็เป็นคนโอบอ้อมอารี
๙. เด็ก ๆ บ้าง ก็เล่นบ้าง ก็อ่านหนังสือ
๑๐. ไปกับจอยมักมาเล่นด้วยกันเสมอ

เฉลย

แบบฝึกหัดที่ ๔

คำชี้แจง นักเรียนเขียนบอกชนิดของคำสรรพนามที่ขีดเส้นใต้
ในประโยคที่กำหนดให้ถูกต้อง(๑๐ คะแนน)

อนิยมสรรพนาม

ปฤจฉาสรรพนาม

ประโยค

ชนิดของคำสรรพนาม

ตอนนี้เธอพักอยู่ที่ไหน

ปฤจฉาสรรพนาม

ใครไม่ไปบ้าง

ปฤจฉาสรรพนาม

เธออยากให้ฉันทำอะไร

ปฤจฉาสรรพนาม

อะไรๆฉันก็ไม่ต้องการทั้งนั้น

อนิยมสรรพนาม

เธอไปเที่ยวกับใครมา

ปฤจฉาสรรพนาม

สิ่งใดควรไม่ควรเขาน่าจะรู้

อนิยมสรรพนาม

ไหนๆ ก็จะไปอยู่แล้วจะสนใจอะไรอีก

อนิยมสรรพนาม

คุณจะเลือกสิ่งใดในตู้นี้

ปฤจฉาสรรพนาม

ใครไม่ไปก็ตามใจ

อนิยมสรรพนาม

สิ่งใดๆโลกนี้ไม่มีเทียบเทียม

อนิยมสรรพนาม

เธอทำอะไรให้ใคร

ปฤจฉาสรรพนาม

แนวคำตอบ

แบบฝึกหัดที่ ๕

คำชี้แจง นักเรียนแต่งประโยคตามชนิดของคำสรรพนาม
ที่กำหนดให้ถูกต้อง(๑๐ คะแนน)

สรรพนามชี้ระยะ (นิยมสรรพนาม)

๑. โน่นเป็นหมู่บ้านของเขา
๒. นี่คือจดหมายจากพ่อ
๓. นั่นกระเป๋าสองใบ
๔. เอาร่มไปไว้ตรงนั้นให้หน่อย
๕. ไปนั่งตรงโน้นด้วยกันไหม

สรรพนามเน้นนามตามความรู้สึกของผู้พูด

๑. คุณสุดาเธอก็เป็นแบบนี้เสมอ
๒. เจ้าตูบมันน่ารักน่าชัง
๓. พระคุณเจ้าท่านชอบสอนคน
๔. คุณครูท่านใจดีกับพวกเรามาก
๕. ขโมยมันถูกตำรวจจับไปแล้วละ

เฉลย

แบบฝึกหัดที่ ๖

คำชี้แจง นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ และขีดเส้นใต้คำสรรพนาม
ที่ทำหน้าที่ประธานในประโยคให้ถูกต้อง(๑๐ คะแนน)

ฉันชอบบ้านที่ตั้งอยู่บนเนิน

ดาราคนนั้นหน้าเหมือนคุณมาก

ใคร ๆ ก็เคยทำผิดทั้งนั้น

พ่อของเขาชอบวิ่งออกกำลังกายตอนเช้า

พระองค์ท่านทรงเมตตา

นี่คือบ้านของฉัน

เธอจะมาอะไรกับคนอย่างฉัน

ข้าพเจ้าจะปฏิบัติตนเป็นคนดี

ผู้ใดฝ่าฝืนกฎจะถูกลงโทษอย่างหนัก

อะไรก็ไม่สำคัญเท่าการสอบ

พระภิกษุท่านออกบิณฑบาตทุกเช้า

เฉลย

แบบฝึกหัดที่ ๓

คำชี้แจง นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ และขีดเส้นใต้คำสรรพนาม
ที่ทำหน้าที่กรรมในประโยคให้ถูกต้อง (๑๐ คะแนน)

บ้านฉันตั้งอยู่บนเนินดาราคนนั้นหน้าเหมือนคุณมากใคร ๆ ก็เคยทำผิดทั้งนั้นพ่อพาเขาวิ่งออกกำลังกายตอนเช้า

พระองค์ท่านทรงเมตตา

นี่คือบ้านของฉันฉันคงไม่ไปอะไรกับเขาแล้วละพวกเราคงดูแลท่านได้ไม่ดีพอ

ผู้ใดฝ่าฝืนกฎจะถูกลงโทษอย่างหนัก

แม่ไม่เคยรักมันเลยกระผมจะไปหาท่านในวันพรุ่งนี้

เฉลย

แบบฝึกหัดที่ ๘

คำชี้แจง นักเรียนขีดเส้นใต้คำสรรพนามทำหน้าที่เป็นส่วน
เติมเต็ม (๑๐ คะแนน)

๑. หัวห้อง ป.๔ ต้องเป็นเธอแน่นอน
๒. ผู้โชคดีคนนั้นคือคุณจริงๆ
๓. ผู้หญิงคนนั้นหน้าตาเหมือนคุณจัง
๔. นารีสูงเท่าฉัน
๕. ลูกของลุงมินิคล้ายฉัน
๖. อาริยาเป็นเธอจริงๆ ด้วย ไม่ได้เจตตั้งนาน
๗. ลูกชายเหมือนเขามาก
๘. น้องชายของฉันอายุเท่าเขา
๙. เป็นเขานั่นเองที่ซื้อธง
๑๐. เจ้าสาวต้องเป็นฉันเท่านั้น

เฉลย

แบบฝึกหัดที่ ๕

คำชี้แจง นักเรียนขีดเส้นใต้คำสรรพนามแล้วบอกหน้าที่
คำสรรพนามจากประโยคที่กำหนดให้ (๑๐ คะแนน)

ประโยค	หน้าที่	
	เชื่อมประโยค	ขยายนาม
การพ่นน้ำมา <u>ซึ่ง</u> ความยากจน	✓	
คุณตา <u>ท่าน</u> เป็นคนใจดี		✓
ครู <u>ทำ</u> โทษนักเรียนที่ <u>ไม่</u> ใส่ถุงเท้า	✓	
โจรมัน <u>ถือ</u> ปืนมาด้วย		✓
น้องชายชอบฟังนิทานที่ <u>ลุง</u> ท่านเล่า		✓
นักเรียน <u>ที่</u> ดีต้องตั้งใจเรียน	✓	
เด็กหญิงสองคน <u>ซึ่ง</u> เป็นเพื่อนกัน	✓	
ยูพี <u>ดี</u> เธอ <u>มัก</u> มาโรงเรียนสาย		✓
แมวมันชอบขโมยปลา <u>ย่าง</u>		✓
คน <u>ผู้</u> ซึ่งมีความกตัญญู <u>ย่อม</u> ได้ดี	✓	

เฉลย

แบบฝึกหัดที่ ๑๐

คำชี้แจง นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วขีดเส้นใต้คำที่เป็น
คำสรรพนาม (๑๐ คะแนน)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ยังมีชายสองคนซึ่งเป็นเพื่อนบ้าน
กัน อยู่มาวันหนึ่งทั้งสองได้ชวนกันไปเฝ้าเทพชีอุส ผู้เป็นราชา
แห่งเทพเจ้าทั้งปวง เทพชีอุสเป็นผู้รอบรู้ ท่านสามารถอ่านใจคน
ได้ ทำให้รู้ว่าชายคนแรกนั้นเป็นคนที่มีแต่ความโลภ ส่วนชายอีก
คนหนึ่งใจของเขามีแต่ความอิจฉาริษยา ดังนั้นเพื่อเป็นการสั่ง
สอนและลงโทษ เทพชีอุสจึงอนุญาตให้ทั้งชายสองนึกขอพรในใจ
ได้ตามปรารถนา แต่มีข้อแม้ว่าท่านจะบันดาลให้อีกคนหนึ่งได้รับ
พรเป็นสองเท่าของผู้ที่ขอ ชายผู้มีความโลภไม่รอช้า รีบนึกขอพร
เป็นคนแรก “ ข้าต้องการเพชรนิลจินดา และทองคำเต็มห้อง ” แต่
แล้วเขาก็ต้องรู้สึกไม่ดี เพราะเพ็งนึกได้ว่า เพื่อนของตนจะต้องได้
เพชรนิลจินดาถึงสองห้อง แม้จะสมปรารถนาชายผู้มีความโลภก็
เป็นกังวลอยู่ภายในใจ (ที่มา <http://www.nitan108.com>)

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ. หลักภาษาไทย เล่ม ๑. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,
๒๕๔๓.

_____. หลักภาษาไทย เล่ม ๒. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,
๒๕๔๓.

กองทัพ เคลือบพนิชกุล. การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์,
๒๕๔๒.

กำชัย ทองหล่อ. หลักภาษาไทย. กรุงเทพฯ : อมรการพิมพ์, ๒๕๔๕.

จันทร์ชัย อธิเกียรติ, เรณู ทวีนันท์ และสิริพัชร เจษฎาวิโรจน์. ภาษาไทย
หลักภาษาและการใช้ภาษา. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๕๔.

เครือรัตน์ เรืองแก้ว. ชนิดของคำ. กรุงเทพฯ : ปาเจรา, ๒๕๔๖.

ถวัลย์ มาศจรัส และคณะ. นวัตกรรมการศึกษาชุดแบบฝึกเสริมทักษะ.
กรุงเทพฯ : ชารอักษร, ๒๕๕๐.

เยาวลักษณ์ ชาติสุขศิริเดช. คู่มือแบบฝึกทักษะหลักและการใช้ภาษาไทย.
กรุงเทพฯ : อักษรการพิมพ์, ๒๕๕๑.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒.
กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, ๒๕๔๖.

คำนำ

แบบฝึกทักษะหลักการใช้ภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เล่มที่ ๒ คำสรรพนาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือฝึกฝนหรือฝึกพัฒนาทักษะด้านการอ่านและการเขียน คำสรรพนาม ซึ่งเป็นแนวทางในการวางรากฐานด้านภาษาและสามารถพัฒนาความเข้าใจชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจ และความรู้ความเข้าใจตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแบบฝึกทักษะเล่มนี้จะอำนวยความสะดวกให้ครู นักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปพัฒนาทักษะหลักการใช้ภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทยในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพต่อไป

นवलจันทร์ อุทธิยา

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	๖
คำแนะนำการใช้แบบฝึกทักษะหลักการใช้ภาษาไทย	ก
จุดประสงค์การเรียนรู้	ง
แบบทดสอบก่อนเรียน	๑
ใบความรู้	๕
แบบฝึกหัดที่ ๑	๑๓
แบบฝึกหัดที่ ๒	๑๔
แบบฝึกหัดที่ ๓	๑๕
แบบฝึกหัดที่ ๔	๑๖
แบบฝึกหัดที่ ๕	๑๗
แบบฝึกหัดที่ ๖	๑๘
แบบฝึกหัดที่ ๗	๑๙
แบบฝึกหัดที่ ๘	๒๐
แบบฝึกหัดที่ ๙	๒๑
แบบฝึกหัดที่ ๑๐	๒๒
แบบทดสอบหลังเรียน	๒๓
เฉลยแบบทดสอบก่อน-หลังเรียน	๒๖
เฉลยแบบฝึกหัดที่ ๑-๑๐	๒๗
บรรณานุกรม	๓๘

คำแนะนำการใช้แบบฝึกทักษะ

แบบฝึกทักษะหลักการใช้ภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เล่มที่ ๒ คำสรรพนาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
ภายในเล่มประกอบด้วยแบบฝึกหัดที่ ๑ - ๑๐

คำแนะนำในการใช้แบบฝึกทักษะ

๑. ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้
๒. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน
๓. ศึกษาเนื้อหาความรู้เรื่อง คำสรรพนาม
๔. อ่านคำชี้แจงและตัวอย่างในแบบฝึกหัดที่ ๑ - ๑๐
๕. ทำแบบฝึกหัดที่ ๑ - ๑๐
๖. ทำแบบทดสอบหลังเรียน
๗. ตรวจสอบความถูกต้องจากเฉลย

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกความหมายของคำสรพนามได้
๒. จำแนกและอธิบายชนิดของคำสรพนามได้ถูกต้อง
๓. ใช้คำสรพนามตามหน้าที่ในประโยคได้ถูกต้อง
๔. ยกตัวอย่างและเขียนคำสรพนามชนิดต่าง ๆ ได้ถูกต้อง
๕. มีมารยาทในการอ่าน
๖. มีมารยาทในการเขียน

